

TIRAS EN DE AAP.

»Hoor eens, Tiras!» zei Juffrouw Saartje
 Tot haren hond, — wiens kort stijf staartje
 Zich kwisp'lend heen en weer bewoog,
 Terwijl de schrand're blik van 't oog
 Bewees, dat hij met aandacht hoorde
 En zich aan niets — niets anders stoorde, —
 »Hoor eens, ik wou maar even uit.
 Hierover ligt zulk heerlijk fruit,
 Dat had van morgen ik vergeten,
 En 't smaakt zoo heerlijk na den eten.
 Pas jij nu op, dat niets mij wordt
 Oantroofd van 't geen er op mijn bord
 Of op de tafel is gebleven.
 't Staat alles in mijn hoofd geschreven:
 Een tulband, waarvan 't vierde deel
 'k Bewaren wou voor nicht Corneel;
 Daar naast ligt nog een eierstruifje,
 En op mijn bord een varkenskluijfe;
 Ook nog een kliekje rijstebrij,
 Met suiker en kaneel er bij.
 Nu, houd je wakker! 'k ga vertrekken.
 Pas flink maar op voor lekkerbekken.

Toen juffrouw Saar vertrokken was,
 Lei zich de trouwe hond Tiras
 Vlak bij de tafelpooten neder.
 Zijn staart ging thans niet heen en weder,
 En kneep hij ook zijn oogen dicht,
 Toch sliep hij niet: hij deed zijn plicht,

En luisterde met bei zijn ooren
 Of soms een dief hem hier wou storen.

En zie, daar kwam door 't open raam,
 Geslopen uit een kermiskraam,
 Een aap, die zag hier veel te smullen,
 Waarmeê hij goed zijn maag kon vullen.
 Wip! sprong hij, — en hij sprong niet mis, —
 Van uit het venster op den disch.
 En juist wou hij den tulband pakken,
 — Die toch voor hem niet was gebakken, —
 Toen hij een schreeuw gaf heel vervaard;
 Hij voelde iets pijnlijks aan zijn staart.
 Gij raadt het wel: Tiras' zijn tanden,
 Zoo scherp en hard als ijz'ren handen,
 Die hadden hem ter dege beet
 En trokken hem van 't tafelkleed.
 Bij 't trekken viel de heele rommel
 Van boven neer met groot gestommel.
 Schier alles wat op tafel stond,
 Ging ramm'lend neder naar den grond;
 Ja zelfs de stoel viel achterover,
 Tot meerder schrik van onzen roover.

Daar kwam de juffrouw net op aan,
 En greep een pook, om hem te slaan;
 Maar de aap, — hij wist zich los te woelen,
 Daar hij geen lust had slaag te voelen, —
 Koos gauw de vlucht met halven staart:
 Dat had hij van zijn dievenaard.

HET GEHEUGEN VERLOREN.

EENE VERTELLING.

I.

HOE EENE ZIEKE KOE STOORNIS BRENGT.

In welk jaar de geschiedenis is gebeurd,
 die ik u nu ga vertellen weet ik niet. Ook
 kan ik u niet zeggen, hoe de koning heette
 onder wiens regeering zij heeft plaats gehad.
 Mijn zegsman zwijgt er van. Waarschijnlijk
 heeft de geschiedschrijver met opzet deze

bijzonderheden achterwege gelaten, ter wille
 van de nagelaten bloedverwanten der fami-
 lie, die in deze geschiedenis voorkomt. Maar
 het doet er ook niet toe, of wij de juiste
 namen en tijden al dan niet weten. De lessen,
 die zij voor ons bevatten, zijn zoo belang-
 rijk, dat wij die namen, al heb ik ze ook
 in dit verhaal verdicht, best missen kunnen.
 Eene zaak schijnt echter zeker te zijn, na-

TIRAS EN DE AAP.

melijk, dat de ouders van den held van dit verhaal op een dorp in de omstreken van Haarlem gewoond hebben. Ik zal zoo vrij zijn er den naam van Zoekmaar aan te geven.

Het huisje door Albert Durer, zijne vrouw en huif eenigst kind bewoond, was niet groot. Het stond ver buiten het dorp aan den zoom van een dennenbosch, van waar men het uitzicht had op zandige heuvelen en heidevelden. Van buiten zag het huisje er oud en bouwvallig uit. Het lage rieten dak was geheel met gras begroeid en het klimop had zich om den kleinen schoorsteen heen geslingerd, als om daar zoowel steun te zoeken als bescherming te verleen, wanneer de Zuid-westenwinden er langs gierden. Van binnen was het huisje nog al netjes, al kon men ook merken, dat de bewoners niet tot de rijken of welgestelden dezer wereld behoorden. De woning bestond slechts uit eene groote kamer, met een soort van keuken daarnaast, en begrensd door een schuurtje, waarvan de eene helft dienst deed als stal voor een koe en een geit, de eene nog magerder dan de ander, daar het veevoeder niet al te overvloedig was.

Er stonden niet vele meubelen in de huiskamer. Een ouderwetsche kast, eene tafel bij het venster, een paar stoelen, een bankje, eenig kookgereedschap bij den haard, twee of drie berookte schilderijen achter glas, — ziedaar zoowat alles. 't Was dus niet veel, maar al had ook alles het voorkomen van zeer oud te zijn, toch kon men zien, dat de vrouw des huizes op reinheid gesteld was, want niet slechts stond alles op zijn plaats, maar nergens kon men zijn naam op het stof van kast of tafel schrijven.

Het begon avond te worden. De zon was achter de duinen verdwenen en had een lange schaduw nagelaten, die langzaam nederdaalde op de tafel, waaraan een vijftienjarig knaapje zat te schrijven en te lezen. Hij deed dit met zulk een ijver, dat hij geen acht sloeg op zijn moeder, die zeer onrustig scheen te zijn. Af en toe opende zij de voordeur, hield de rechterhand horizontaal boven hare oogen en keek naar buiten. Teleurgesteld sloot zij weer de deur om een oogenblik later den

stal in te gaan, waar zij tamelijk lang bleef. Ten laatste trad zij de huiskamer weer binnen en zich voor de tafel plaatsende, waaraan haar zoon nog steeds zat te schrijven, zei ze eenigzins bekommerd en haastig:

»Jan, je moest nu ophouden met leeren. Je kunt ook niet meer zien en je zoudt je oogen bederven met nog langer in de schemering te schrijven. Doe me het genoeg en loop vader tegemoet. Ik ben zoo ongerust.»

»Waarom, moeder?» vroeg de knaap, die zijne boeken niet dicht deed, maar voortging met leeren. »Waarom ongerust? Om mij toch niet? Ik heb sterke oogen en kan nog best zien. Ik ben nog niet klaar met mijn werk.»

»Wel mogelijk,» zeide zijne moeder. »Ik ben ook niet ongerust voor je oogen, maar over onze koe. Ze wil niet eten en niet drinken en bulkt ineens door. Hoor je het dan niet?»

»Ja, moeder, ik hoor ze wel. Maar ik kan er immers niets aan doen. Laat die koe maar bulken. Als het haar verveelt, houd ze van zelve op.»

»Maar ze eet niet; ze is ziek. En als ze eens kwam te sterven!»

»'t Zou jammer zijn,» zei Jan. »Maar wat kan ik er doen? Ik heb geen tijd; ik moet leeren.»

»Maar nu is het bijna donker. Houd nu op en loop je vader tegemoet.»

»En dan?» vroeg Jan een weinig knorrig.

»Zeg hem wat haast te maken en gauw thuis te komen. Vader kan naar de koe zien en dan zal hij wel weten wat haar schort. Kom, Jan, ga vader te gemoet. Hij zal wel met de schapen op weg naar huis zijn.»

Jan bromde een beetje in zijn baard, dien hij nog niet had, maar mocht toch moeders wensch niet weerstreven. Hij stond op, pakte zijne boeken en papieren bijeen, leij ze op een kast, greep zijn pet en ging de deur uit.

II.

HOE EEN SCHAAPHERDERSJONGEN OP 'T GYMNASIUM KWAM.

Men kon het onzen knaap wel aanzien, dat hij niet van ganscher harte moeders wensch vervulde. Veel liever ware hij thuis gebleven om zijn lessen te leeren en zijn

werk af te maken, dan zijn vader te gemoet te gaan en hem tot spoed aan te manen. 't Kon best zijn, dat de koe ziek was, maar moest hij nu om een zieke koe zijn werk verzuimen? Was hij niet veel meer waard dan zoo'n beest?

Gij vindt het hooghartig van hem, aldus te denken. Maar gij kent onzen Jan nog niet, die hoe jong en klein hij mocht wezen, nu reeds zulke hoge gedachten van zich zelve koesterde, als niemand uit het gansche land. Misschien droeg daarvan de onderwijzer van de dorpschool wel een weinig schuld, want hij had het aan ieder die het hooren wilde, medegedeeld, dat Jan Durer bijzonder vlug en knap was, zoo knap, dat hij zelfs zijn meester in alles overtrof en dat het jammer zou zijn, als zoo'n knaap achter de schapen moest loopen even als zijn vader. Dit wenschte Jan ook niet. Hij wilde een geleerde worden, iemand die de sterren bij name noemen en hare banen beschrijven kon; iemand die wist welke schatten er in de ingewanden der aarde verborgen waren; welke volkeren onzen werelddol bewonen; die hunne taal kon spreken en zich zoo boven hen kon verheffen, dat hij hen met een machtigen geest en een sterke hand kon besturen.

Welk een voornemen!

En inderdaad, van dit voornemen was onze Jan geheel doordrongen. Hij droomde er des nachts van. Als hij 's morgens opstond, dan was zijn eerste vraag: »wat moet ik doen om een groot man te worden, voor wien allen, zelfs de koning den hoed afnemen?» En het antwoord, dat hij zichzelf gaf, was: »leeren — leeren — leeren, altijd leeren, zoodat er in heel het land niemand zoo knap is en de oogen des konings op mij gevestigd zijn.»

De oogen des konings waren destijds nog verre voor hem te zoeken, maar toch er was een ander oog dat hem, zonder dat hij het merkte, gadesloeg.

De onderwijzer van het dorp had reeds vroeger meermalen met den heer van het dorp, die op een groot kasteel woonde, over onzen Jan gesproken en hem gezegd, dat hij de leergierigheid van den knaap niet

kon bevredigen. De jongen was eigenlijk veel knapper dan hij zelf en had zich niet tevreden gesteld met 't geen er op de dorpschool werd geleerd. Alle boeken, die Jan kon te pakken krijgen, werden door den knaap gelezen en bestudeerd. Alle centen die hij bezat, gaf hij daarvoor uit, en wanneer hij naar de stad ging kwam hij huiswaarts met een pak boeken onder den arm, die hij op een stalletje of bij een handelaar in gebruikte schoolboeken gekocht had. Het waren geen boeken met verhalen of vertellingen, — neen, daarin had de knaap geen zin. 't Waren boeken van wetenschappelijken aard, zelfs boeken om Latijn en Grieksch te leeren, en het bleek ook, dat Jan er een ijverig gebruik van maakte, want toen de knaap eens ter catechisatie kwam bij dominé, had hij in plaats van zijn Bijbelsch vragenboek uit vergissing een Grieksche spraakkunst meegebracht. Dominé merkte dit en uit hun gesprek bleek spoedig, dat Jan beter in de Grieksche taal thuis was dan in de Bijbelsche historie. Dominé beschouwde nu den jongen als een wonderkind en was het met den onderwijzer eens, dat het jammer zou zijn, als Jan de opvolger zou worden van zijn vader en de schapen moest hoeden voor den heer van het dorp. Dominé sprak er met den ouden Durer en zijne vrouw over en deed hun het voorstel hun zoon voor den geleerden stand te doen opvoeden en onderwijzen. Maar de schaapherder, die ook wel gemerkt had, dat zijn zoon een buitengewoon kind was en grooten aanleg had voor de studie, moest tot zijn spijt bekennen, dat hij de middelen niet bezat, op het voorstel in te gaan. Nu wist dominé dit ook wel, want een schaapherder verdient slechts zoo weinig, dat hij er amper van leven kan. Maar de predikant wilde niets doen zonder toestemming der ouders. Ja, meer nog. Hij was van oordeel, dat als de ouders er in toestemden, dat hun zoon voor den stand der geleerden zou opgeleid worden, zij er ook iets, al was het ook nog zoo weinig, toe bijdragen zouden. Nu kon dit laatste niet zonder opoffering geschieden, en ten laatste kwamen zij er toe zich zelve vele ontberingen op te leggen. Zij wilden zich

zelfs onthouden van spek en vleesch en het aanschaffen van nieuwe kleedingstukken, om door deze besparing iets bij te dragen in de kosten van het onderwijs, terwijl dominé, met medewerking van den heer van 't dorp voor het ontbrekende zou zorgen.

Jan verliet toen de dorpsschool en ging geregeld elken dag naar de stad, om eerst op eene school en daarna op 't gymnasium zulke lessen te ontvangen, die de dorpsonderwijzer hem niet geven kon. En Jan leerde met grooten ijver. Hij bemoeide zich niets met zijne medeleerlingen, nam geen deel in hun spel en vermaak, koos geen enkelen vriend uit hun midden, zag uit de hoogte neer op allen die minder wisten dan hij; leerde — studeerde, studeerde en leerde en leefde geheel voor zichzelf. Hij deed alsof er geen andere menschen waren dan hij alleen en dat er niets zoo aantrekkelijk op aarde was dan boeken en nog eens boeken.

Hij wilde een geleerde, hij verlangde groot te worden in de wereld, zoodat — en dit was zijn lievelingsgedachte — ieder den hoed voor hem moest afnemen en de oogen des konings op hem zouden gevestigd zijn.

Uit deze weinige gegevens kunt gij eenigzins opmaken, welk een hoogmoedig hart onze Jan bezat. Nu is het waar, men mag een knaap prijzen, die met ijver leert en er naar streeft knap te worden en zodoende het doel wil bereiken, dat hij zich voor oogen stelt, maar wanneer daarbij gemist wordt een ootmoedig hart, dat zich afhankelijk gevoelt van God en niets vermag zonder hooger zegen, dan verdient zulk een knaap niet aangemoedigd te worden, tenzij hij zijne verkeerde handelwijze inziet, schuld belijdt en ootmoedig wordt. Gebeurt dit niet, dan zal zulk een knaap vroeg of laat de gevolgen ondervinden, die dengenen ten deel vallen, die buiten God om naar een levensdoel gestreefd hebben.

Jan Durer bezocht dus getrouw school en gymnasium en wanneer hij tehuis kwam zette hij zijn werk voort. Om vader en moeder bekommerde hij zich bijna niet. Hij had geen tijd, of liever hij gunde zich niet den

tijd, om met hen te spreken. Waarover zou hij ook met vader praten? Over de schapen en de rammen? Over de heide, over mooi of goed weer? Vader kende geen Latijn, kon niet eens goed zijn eigen naam spellen en schrijven, en van Grieksch, van natuur-wis-kunde en werktuigkunde had vader net zoo-veel verstand als de geit in het stalletje. Met moeder kon hij ook niet overweg. Moeder had het altijd over de koe. En wat kon hem de koe schelen? Ging zij dood, — dan zou er wel weer een andere hare plaats innemen. Leeren — leeren, dat ging bij hem boven alle koeien en geiten van heel de wereld. Leeren van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. Ja, soms stond hij midden in den nacht op om te studeeren, en graag zou hij ook den heelen Zondag doorgewerkt hebben, in plaats van naar de kerk te gaan, maar dat durfde hij niet te doen, om Dominé, dien hij te vriend moest houden. Maar al zat hij ook Zondagsmorgens in de kerk, zijn hart was niet bij 't geen dominé preekte, hij luisterde niet. Hij zat maar te studeeren en las uit zijn geheugen bladzijden lang van beroemde Grieksche of Latijnsche schrijvers, of bracht sommige Fransche en Engelsche gedichten in gewoon proza over.

Binnen kort zou er examen zijn en zoo Jan dit bestaan kon, moest er beslist worden, of hij zich als student zou laten inschrijven, en de Hoogeschool bezoeken. Zijne begunstigers twijfelden er niet aan, dat Jan met glans door het examen komen zou. Rector en leeraren hadden de verzekering gegeven, dat hij de beste, de ijverigste, de kundigste gymnasiast was, dien zij ooit gekend hadden. Dit was nu wel een uitnemend getuigenis maar niet geheel naar den zin van den heer van het dorp, die geen lust gevoelde meer bij te dragen voor de studie van den jeugdigen geleerde, vooral daar de kosten van een verblijf aan de Hoogeschool nog al hoog waren. Hij had dit aan den predikant te kennen gegeven en er bijgevoegd, dat hij er liever geheel af wilde zijn. Het speet hem zelfs in den beginne meegewerkt te hebben, want bij nadere beschouwing was het in zijn oog niet goed geweest den knaap uit zijn stand te rukken. Dominé trachtte

ten wegens onvermogen bedanken, en anderen zijn overleden, zoodat de jaarlijksche toelage minder geworden is. Maar laat u dat niet ontmoedigen. Denk aan 't geen ik u vroeger gezegd heb. Ik ken studenten, die hun vacantie-tijd besteden, om jongelieden van deftige familiën op reis door Europa te vergezellen en daarvoor zulke ruime vergoeding ontvangen, dat zij daarmee hunne studiën met minder zorg kunnen voortzetten. In Amerika is het volstrekt niet zeldzaam, dat studenten die geen geld bezitten, tijdens de groote vacantie dienst doen als hulponderwijzer, als reisgenoot, ja zelfs als kellners in groote hotels, om op deze wijze in hun onderhoud te voorzien. In Duitschland treden Candidaten in de theologie, die nog niet beroepen worden als predikant en daarop maanden, zelfs jaren moeten wachten, dikwijls in dienst als gouverneur bij aanzienlijke jongelieden. Ik zeg u dit, om u te doen zien, dat ook door hen de u bekende spreuk beoefend wordt, en ik twijfel er geenszins aan, of gij zult hun

voorbeeld volgen en met God alle bezwaren overwinnen."

Inderdaad, onze Hein kwam gelukkig alle bezwaren te boven. Hij moest nog wel eens door menigen zuren appel bijten, voordat hij zijn kerkelijk examen als toekomstig predikant had afgelegd, maar God kwam hem te hulp en zegende de hand des vlijtigen.

En terwijl oom Darel *eigenlijk* nog altijd uitziet naar eene betrekking, waarbij hem een hit en hittewagen ten dienste staan, maar zulk een betrekking *eigenlijk* nooit vindt, verkondigt onze jeugdige predikant reeds het Evangelie. Mocht gij het geluk hebben hem in zijne pastorie te ontmoeten, dan zult gij onder de vele geïllustreerde tekstkaarten, die in zijne studeerkamer den wand versieren, ook deze spreuk lezen:

Al wat uwe hand vindt om te doen,
doe dat met uwe macht.

PREDIKER 9 vs. 10.

HET GEHEUGEN VERLOREN.

EENE VERTELLING.

(Vervolg van blz. 511).

III.

WAARIN JAN ONVERWACHT EENE ONTMOETING
HEEFT, DIE VOORDEELIG VOOR HEM
ZOU WORDEN.

Jan Durer had zich, zooals wij in het eerste hoofdstuk gezien hebben, op weg begeven, om zijn vader te gemoet te gaan en hem tot spoed aan te manen, daar moeder ongerust was wegens de zieke koe. Prettig vond hij het niet. Hij ware veel liever thuis gebleven en had zich nog wat geoefend in het Grieksch. Wel had moeder gelijk met te beweren, dat het begon te schemeren en 't niet goed is bij schemerlicht te lezen, maar hij kon immers het eindje kaars aansteken, dat er overgebleven was.

Doch nu hij eenmaal op weg was, hinderde het hem minder in zijn studie gestoord te zijn. Hij kon nu onder 't wandelen aan zijn toekomst denken. De naaste toekomst was voor hem het examen. Kwam hij er door, dan . . . . de Hoogeschool. Voor 't examen was hij minder bang. Maar al stonden hem daarna ook de deuren der Hoogeschool open, wie kon hem waarborgen, dat de onkosten, — en die waren niet gering, — zouden bestreden worden? 't Is waar, dominé had hem wel hoop gegeven, maar hoop is bedriegelijk. Volgens zijne meening was één vogel in de hand beter dan tien in de lucht. De vraag was nu maar: Zou die aanzienlijke heer, over wien Dominé met hem gesproken had, spoedig opdagen, met hem spreken en hem op de eene of andere wijze

te kennen geven, dat in de onkosten ter voortzetting zijner studiën aan de Hoogeschool zou voorzien worden?

Die vraag brandde hem op 't hart. Van de beantwoording daarvan hing heel zijn geluk, zijne toekomst af. Mocht die vraag met ja beantwoord worden, dan . . . . na eenige jaren van studie, zou de tijd komen dat ieder den hoed voor hem zou afnemen en des konings oogen op hem gevestigd zijn. Het ergerde hem wel een weinig, dat hij door geld van anderen moest geholpen worden, en hij daardoor genoodzaakt zou zijn altijd in een buigende houding te staan tegenover hen die hem begunstigten, iets dat voor zijn hoogmoedig hart verschrikkelijk was. »Maar de wereld is nu eenmaal zóó ingericht,» fluisterde hij zich onder 't wandelen toe. »Ik ben de zoon van een schaapherder en per se zou ik dus ook een schaapherder moeten worden. Dat verlangen de menschen. Was mijn vader rijk, dan zou ik het ook zijn, en zou ik noch dominé, noch den heer van 't dorp, noch zijne gasten noodig hebben. Maar nu ik geen penning bezit, en mijn vader slechts een herdersstaf kan zwaaien en moeder moet jammeren over hare zieke koe, — nu moet ik het dulden, dat men mij zooveel acht als een voorwerp, 't welk slechts door middel van een kruiwagen kan vervoerd worden.»

Al voortwandelande was hij dicht bij een heuvel gekomen, vanwaar hij een groot gedeelte kon overzien van het pad dat naar de heide leidde. Langs dat pad bracht zijn vader gewoonlijk de kudde naar de schaapskooi, die aan den zoom van het dennenbosch, dicht bij zijne woning stond. Hij besteeg nu den heuvel, zag wel den gloed van de ondergaande zon, maar zoomin van de schapen als van zijn vader was een spoor te zien. Wat nu? Zou hij hier blijven en wachten? Daarin had hij niet veel zin. Zijn rustelooze geest had een afkeer van niets doen. Hij zag echter iets anders dat hem meer aantrok. Rechts van den weg, op een korten afstand van den heuvel waarop hij stond, ontdekte zijn oog een boschje, samengesteld uit treurwilgen, die zoo gerangschikt waren, dat zij een soort van priëel vormden, 't welk

in den omtrek bekend stond onder den naam van treurwilgen-priëel en het eigendom was van den heer van het dorp. In dat priëel bevond zich een bank, gevormd uit graszoden, en wanneer men daarop nederzat kon men de gansche streek overzien, nog veel beter dan wanneer men op den heuvel stond.

Onze Jan besloot nu derwaarts te gaan, om te zien of hij ook vandaar zijn vader kon ontdekken. Gelukte hem dit niet, dan wilde hij weder huiswaarts gaan om bij lamp- of kaarslicht zijne studiën te hervatten.

Stel u echter zijne bevreemding voor, toen hij, bij die plaats gekomen, zag dat de rustplaats bezet was en er zich iemand in bevond.

Wie zou dat zijn?

Voorzichtig sloop hij nader en zag nu tusschen de diep neerhangende takken der wilgen een heer, dien hij terstond herkende als een gast van den heer van het dorp. Die heer scheen een hooge betrekking bij den koning te bekleeden, althans men noemde hem Baron Werter, Staatsraad in dienst des konings.

Wat deed die heer hier in dit treurwilgen-priëel?

Wat onze Jan niet wist, kan ik u echter mededeelen. Baron Werter was de heer, met wien dominé over den aankomenden student gesproken en van hem de belofte verkregen had, dat als die knaap hem beviel en deze geschikt voor de studie zou zijn, hij gaarne iets bijdragen wilde, om hem voort te helpen. Ja, nog meer. De Baron had aan den predikant gezegd, dat als hij het op zich nam voor de verdere studiën van den schaapherderszoon te zorgen, hij er geen geheim van wenschte te maken, dat hij zijn weldoener wilde zijn. Hij hield er niet van weldaden in het verborgen te doen. Door zelf een voorbeeld te geven van zich het lot aan te trekken dergenen die het verdienden, zouden ook anderen opgewekt worden dat voorbeeld te volgen. Met andere woorden: de predikant moest het aan Jan bekend te maken, dat de Baron den jongeling wilde behulpzaam zijn in het voortzetten zijner studiën, mits bleek, dat hij er bekwaamheden voor bezat.

En nu was de Baron hier gekomen, om

Jan eens te polsen en hem over wetenschappelijke dingen te ondervragen. Zijn doel was zich naar de woning van den schaapherder te begeven, waar hij zekerlijk Jan zou aantreffen, maar vermoeid zijnde van de wandeling, had hij zich ier in het treurwilgenprieel neergezet, om eerst een oogenblik uit te rusten.

Toen onze Jan zich overtuigd had, dat Baron Werter daar zat, wilde hij ongemerkt voorbijgaan, maar de Baron had hem gezien, was opgestaan en hem met den vinger wenkende, noodigde hij hem uit in het prieel te komen.

IV.

WAARIN IN EEN PRIËEL EXAMEN WORDT GEHOUDEN.

Baron Werter was een deftig man. Zijne geheele houding gaf te kennen, dat hij tot den hoog-aanzienlijken stand behoorde en gewoon was met voorname personen te verkeerem. Maar met al zijne deftigheid en waardigheid bezat hij nochtans een uitnemend karakter. Hij was minzaam jegens zijne minderen, en bekend was het, dat hij zijn rijkdom niet voor zich zelven, maar meest tot welzijn van anderen besteedde. De schatten, die God hem als rentmeester toevertrouwd had, wendde hij aan om het geluk van anderen te bevorderen. 't Is waar, zijne vrijgevigheid had dikwijls andere uitkomsten geleverd, dan hij verwacht had. Dankbaarheid is een hemelsche deugd, die slechts door weinigen op aarde uitgeoefend wordt. Maar hoe dikwijls ook teleurgesteld, toch ging hij steeds voort met wel te doen en dacht daarbij aan den Heiland, die tien melaatschen had genezen, maar waarvan er slechts een terugkeerde, om Hem zijne dankbaarheid te bewijzen. En die eene vergoedde dan al het verdriet, dat Hij van de overigen had ondervonden.

Toen Jan het priëel was binnengekomen, had zich de Baron weer op de graszodenbank neergezet, en den jongeling vluchtig aanziende, vroeg hij:

»Ben je niet de zoon van den schaapherder Durer?»

»Ja mijnheer,» antwoordde Jan beleefd.

»En is het waar dat je 't gymnasium bezoekt?»

»Ja, mijnheer.»

»En sta je nu voor 't examen? Zal je er door komen?»

»Ik hoop van ja.»

»Ik heb ook als jongeling het gymnasium bezocht en aan de Hoogeschool gestudeerd, zoodat ik wel het een en ander daarvan weet. Laat mij je eens eenige vragen doen, die bij 't examen te pas komen. Vindt je dat goed?»

Jan Durer verwonderde er zich wel over, dat die heer hem een soort van voor-examen wilde doen afleggen, maar hij wist de reden niet waarom die heer dit wilde doen. In elk geval, het kon geen kwaad, meende hij, zoodat hij er in toestemde.

»Zeg mij eens, jonge man,» begon de Baron, »hoe ver is de zoon van onze aarde verwijderd?»

Jan dacht een oogenblik na en antwoordde:

»De geleerden zijn het op dit punt niet met elkander eens, maar volgens het boek, dat op ons gymnasium gebruikt wordt, bedraagt de afstand van de zoon tot de aarde niet minder dan 20.000.000 geographische mijlen, of wat hetzelfde is, 23161 malen den straal der aarde.»

»Hoe zoudt ge dat berekenen?»

En nu gaf Jan zulk eene duidelijke verklaring hiervan, dat de Baron bij zich zelven moest zeggen: »die schaapherdersjongen weet hiervan meer dan ik. Ik kan merken, dat hij goede vorderingen gemaakt heeft in de wiskunde.»

»Maar zeg mij eens,» ging hij voort, »wanneer eene bij een kwartier kan afleggen in eene minuut, hoe lang zou dat insect moeten vliegen om de zoon te bereiken?»

»Ruim acht en twintig jaren,» was het antwoord.

De Baron was een en al verbazing over deze snelle berekening. »Ik behoef hem dus niet over wiskunde, algebra en rekenkunde te ondervragen. Den regel van drieën zal hij wel op zijn duimpje kennen. Ik wil andere onderwerpen kiezen.»

»Wie was de grootste man der oudheid?» vroeg hij.

»Alexander.»

»Wie de wijste?»

»Socrates.»

»Wie 't meest ingenomen met zich zelf?»

»Diogenes.»

»Waarom?»

»Omdat Alexander hem in den weg stond.»

»Houd je veel van 't Grieksch en Latijn?»

»Meer van 't eerste. Ik vind Latijn zeer moeilijk.»

»Wel, lees mij dan iets uit Homerus voor en vertaal dat voor de vuist weg. 't Begint wel een beetje donker te worden, maar je kunt toch nog wel zoo veel zien, dat je een halve bladzijde kunt lezen. Je hebt jonge oogen.»

Bij deze woorden haalde de Baron een boek uit zijn jaszak, sloeg een bladzijde open en bood deze aan ter lezing.

Het lezen ging zoo vlug en vlot, alsof Jan alles uit zijn hoofd oplas. En dit was ook inderdaad het geval. Hij had zich zeer geoeft in het Grieksch en elken avond van tien tot een ure des nachts, — terwijl zijne ouders sliepen, — bij het licht van een dun eindje kaars honderd regels Homerus uit het hoofd geleerd. Onderwijl hij die bladzijde nu las, of liever opzeide, was hij zoo in geestdrift ontstoken, dat hij daar voor den Baron stond niet als een leerling van het gymnasium, maar als een geleerde, die eene redevoering houdt over een onderwerp, dat hij geheel en al meester is.

De Baron had nog andere boeken in zijn zak, maar liet ze daarin maar stilletjes rusten, overtuigd als hij was, dat zoo iemand door het examen kwam en rijp was voor de Hooogeschool, dit onze Jan moest wezen.

Maar hij wilde nog meer weten, en nadat hij zich verzekerd had, dat Jan ook goed tehuis was in de moderne talen, vroeg hij hem:

»En zeg mij nu eens: wat dunkt u van den Christus?»

»Over den Christus wordt nooit op 't gymnasium gesproken,» gaf Jan ten antwoord.

»Hei! hei! Niet zoo haastig vriendje!» zei de Baron. »Je vergeet de Algemeene geschie-

denis, die wel degelijk op 't gymnasium geleeraard wordt en waarin ongetwijfeld ook over den persoon van den Zaligmaker wordt gesproken. Ook zou ik mij zeer moeten vergissen, wanneer Zijn heilige naam ook niet in onze Vaderlandsche geschiedenis voorkwam. Hebt ge dien naam nooit gelezen of gehoord?»

»Ja wel, mijnheer. Maar op 't gymnasium wordt Hij ons voorgesteld als de Stichter van een nieuwen godsdienst. Maar veel wordt er over Hem niet gezegd.»

»Jammer — zeer jammer!» fluisterde de Baron bij zichzelf.

»Doch de dominé zal op de catechisatie wel over den Zaligmaker gesproken hebben, denk ik, en je iets meer van Hem hebben verteld dan van een Stichter van een nieuwen godsdienst. Is dat niet zoo?»

»Ja wel, mijnheer.»

»Wel nu, wat dunkt u dan van den Christus? Geloof je, dat Hij je Heiland is en gekomen is om je zalig te maken?»

»Daaraan heb ik nog nooit gedacht, mijnheer,» antwoordde Jan zonder eenige aarzeling. »Ik heb er ook geen tijd toe gehad. Ik moet leeren vooruit te komen in de wereld en het is mijn streven zoo knap mogelijk te worden en zelfs al mijn leeraren te overtreffen.»

De Baron stond verbaasd over dit antwoord.

»Maar gesteld,» hernam hij, »dat je dat doel bereikt en de knapste, de geleerdste, de beroemdste man werd van heel Holland. Wat dan? Mijn jonge vriend,» ging hij voort, terwijl hij Jan ernstig aanzag, »er komt ook voor u een tijd, dat op de vraag, die de Zaligmaker deed, een antwoord zal moeten gegeven worden, namelijk op deze vraag: »Wat baat het den mensch, zoo hij de geheele wereld gewint en hij schade lijdt aan zijne ziel?» Wat zal dan het antwoord zijn?»

»Dat kan ik nu nog niet zeggen,» haastte zich Jan te antwoorden. »Daarover zal ik nadenken, als mijn doel bereikt is.»

Baron Werter was over dit antwoord niet zeer tevreden. Maar daar hij eene groote mate van gemoedelijkheid bezat, steeds het beste van anderen dacht en van alles wat

om hem heen gebeurde het liefst de lichte zijde zag, voedde hij de hoop, dat de jonge man wel tot betere gedachten omtrent het Eene noodige zou komen. Hij kon het echter niet nalaten hem te wijzen op het gevaar van zich aan hoogmoed of ondankbaarheid schuldig te maken. Hij wees hem op de voorrechten die hij genoot. Duizenden knapen van zijn leeftijd zwierven in hunne onwetendheid rond, terwijl hij zooveel goeds en nuttigs geleerd had en nog leerde, waardoor hij in staat zou gesteld worden tot zegen voor zich zelve en anderen dienstbaar te zijn. Hij moest niet vergeten daarvoor God te danken en bidden om een ootmoedig hart.

Jan Durer hoorde dit alles kalmpjes aan. Het slot van 't geen de Baron hem thans bezig was te zeggen, beviel hem evenwel het beste.

»En nu wil ik je wel zeggen,» zeide de Baron, »wat mijn plan is. Ik weet dat je ouders niet bij machte zijn je verder in je studiën te steunen, maar in de hoop dat je examen goed afloopt, wil ik, in vereeniging met eenige vrienden, de kosten bestrijden van je verblijf aan de Hoogeschool. Studeer nu maar ijverig voort en . . . . vergeet God niet. Zonder Zijn zegen vermoogt ge niets, en al mocht het je ook gelukken een hoogen graad van geleerdheid te ver-

krijgen en tot aanzienlijke waardigheden geroepen te worden, geloof mij, zolang gij uw hart niet geeft aan God en Hem dient in waarheid en oprechtheid, zult gij nooit — neen nooit recht gelukkig zijn.»

Hij gaf hem de hand, boog de takken van de treurwilgen ter zijde, groette en sloegden weg in naar het kasteel van den heer van het dorp.

Jan Durer bleef nog een paar oogenblikken staan in het priëel. Dacht hij na over 't geen de Baron hem gezegd had van de hemelsche dingen? Neen. Hij zag niet achterwaarts. Hij wilde vooruit, en nu hem zoo onverwachts en zoo mild de deur was geopend tot voortzetting zijner studiën, zag hij zich reeds geplaatst aan de Hoogeschool, ja, nog verder . . . . hij zag dat ieder den hoed voor hem afnam en de oogen des konings op hem gevestigd waren.

Eindelijk ging ook hij heen. Maar daar het allengs zoo duister geworden was, dat hij geen onderscheid kon zien tusschen wei en hei, en het bij hem vast stond, dat zijn vader reeds lang te voren, langs een anderen weg, huiswaarts moest gekeerd zijn en misschien al bezig was de zieke koe te genezen, verliet hij het priëel en bereikte een half uur later de ouderlijke woning.

(Wordt vervolgd).

VAN HANDSCHOENEN - EN NOG WAT.

Ik heb een neef die van drie dingen niet houdt en die men dan ook bij hem niet vindt. Die drie dingen zijn: een horloge, een paraplu en handschoenen. »Die dingen,» zegt hij, »zijn voor mij meer tot last dan tot lust. Waartoe zou ik er een horloge op na houden? De stadsklokken zeggen mij steeds precies hoe laat het is, en ik kom in geen huis, of 't eerste wat ik zie is een klok, een pendule of zoo iets, die mij den tijd aanwijzen. Ik behoef ook nooit iemand te vragen, hoe laat het is. De werkzaamheden van den dag geven mij dat genoegzaam te kennen. Ik kan dus best buiten een horloge,

en als ik er een had, dan zou ik er maar last van hebben. Vooreerst, ik moet het elken dag geregeld opwinden. Vergeet ik dit, dan staat het stil en fopt het mij in mijn berekening. Ten anderen, ik kan nooit verzekerd zijn, dat 't horloge goed gaat. Een horloge heeft, even als een mensch, ook zijnekuren. Soms is het te haastig, soms wat te traag. Vandaag loopt het een half uur vóór, morgen gaat het achter. Wat doe ik nu met zulk een gebrekkig ding in mijnzak? Wil ik het gebrek laten verhelpen, dan moet ik het naar den horlogemaker brengen, die een zeer bedenkelijk gezicht zet en mij,

V.

WAARIN IEMAND HERINNERD WORDT AAN IETS
DAT HEM NIET AANGENAAM IS.

Vijftien jaren later zoudt gij in den heer, die daar in eene prachtige koets naar het paleis des konings reed, Jan Durer, den zoon des schaapherders niet herkend hebben. Hij was dan ook zoo geheel anders gekleed als gewone menschen dit zijn. Hij droeg een zwarten rok, die tot boven toe met goud-gallon versierd was. Op zijn borst was eene schitterende ridderorde bevestigd. In zijne rechterhand hield hij een hoofddeksel, geen gewonen hoed, maar een soort van steek, zooals deze door hooge staatsdienaren gedragen wordt, wanneer zij ter audiëntie gaan bij Zijne Majesteit den Koning. Alles wat hij droeg, schitterde. Zijne oogen fonkelden, bewust als hij was van zijne grootheid. Hij had inderdaad het doel bereikt waarnaar hij had gestreefd. Toen hij in zijn koets zat, boog zich ieder voor hem en... de oogen des konings waren op hem gevestigd.

Onze Jan Durer was snel gestegen. Na volbrachte studiën aan de Hoogeschool werd hij terstond tot eene hooge waardigheid geroepen en hem een ambt verleend, waarop andere geleerden en staatkundigen te ver-

geefs gehoopt hadden, maar dat hem, — althans naar zijne eigene schatting, — in waarheid toekwam, daar er in het gansche land zulk een bekwaam man niet was als hij.

Gij merkt het wel. Jan Durer was er nog verre af het ootmoedige en nederige hart te bezitten, dat Baron Werter hem toegewenscht had. Zijn ingenomenheid met zich zelve en zijn hoogmoed was grenzenloos, maar scheen eenigszins bevredigd te zijn, toen de koning hem den titel verleende van Excellentie, en hem ieder bij dien titel moest aanspreken. Hij werd dan ook voortaan genoemd: Zijne Excellentie.

Zijne Excellentie Durer!

Dacht hij er wel aan, dat hij de zoon was van den schaapherder, die zich met zijne vrouw vele ontberingen getroost had, om iets te kunnen bijdragen, dat hun zoon zijne studiën had kunnen voortzetten? In 't geheel niet. Nooit dacht hij aan zijne ouders. Nooit schreef hij hun, nooit zond hij hun eenige verkwikking. Hij wist slechts dat zij nog leefden en door den heer van 't dorp voor gebrek bewaard bleven en spoedig zouden sterven.

Zijne Excellentie zat dus in een prachtige koets en reed naar het paleis des Konings, die hem straks zou ontvangen. In de voorkamer gekomen, waar hij een paar oogenblikken moest wachten, totdat Zijne Majes-

teit hem ontbieden zou, trof hij daar Baron Werter aan, wien hij ook nooit de geringste dankbaarheid bewezen had.

Baron Werter had zich zeer in hem bedrogen, en nu hij hem hier zag, wilde hij hem eens een stoot in het hart geven, die hem misschien tot nadenken kon brengen.

„Uwe Excellentie,” dus sprak Baron Werter hem aan, „Uwe Excellentie vergunne mij u mede te deelen, dat ik gisteren aan een zekeren schaapherder in den omtrek van Haarlem honderd gulden gezonden heb. Die man moet zeer arm en gebrekkig geworden zijn.”

Zijne Excellentie antwoordde hierop niets. Hij werd echter zoo rood als een gekookte kreeft. Schaamde hij zich?

Misschien. Maar die schaamte had niet de uitwerking, die zich de Baron had voorgesteld. Zijne Excellentie zon op wraak. Hij wilde den man, die hem zoo beleedigd had, zoo diep mogelijk vernederen.

Nadat hij bij den koning was toegelaten en weer nieuwe gunstbewijzen van Zijne Majesteit ontvangen had, zette hij zich aan den arbeid, om Baron Werter, die een der hoogste ambten van het rijk bekleedde, te doen vallen. En helaas, dit gelukte hem. Drie maanden later moest Baron Werter zijn ontslag nemen uit den Staatsdienst en betrok hij eene buitenplaats, waar hij het overige zijner levensdagen stil wilde doorbrengen.

Een jaar later stierf de heer van het dorp en daar hij geene kinderen naliet, besloten zijne erfgenamen het kasteel met al de daarbij behoorende pachthoeven, landerijen, velden, weiden en heiden te verkoopen. Toen Zijne Excellentie dit vernam, ontwaakte de lust zijn geboortegrond weder te zien, en de gedachte streelde hem eigenaar van dat kasteel te worden, van dezelfde velden, waarop zijn vader, die inmiddels evenals zijne moeder overleden was, de schapen had geweid. Welk een eer zou hem dan te beurt vallen, als de bewoners van die streek, de pachters en de boeren, zich diep voor hem buigen en hem als hun heer begroeten zouden!

Hierover dacht hij dag en nacht na, en

wist zich zoodanig in de gunst des konings te dringen, dat deze het kasteel met al wat er bij behoorde, kocht en het hem schonk.

Nu meende hij het toppunt van zijne wenschen bereikt te hebben, en toen hij getrouwd was en zich van twee lieve kinderen omringd zag, besloot hij gedurende de zomermaanden het kasteel te bewonen en aan de zijnen de heerlijkheden te toonen, waarmede de koning hem begiftigd had. Maar het was niet in hem opgekomen God daarvoor te danken. Hij schreef alles wat hij verkregen had toe aan zijne groote bekwaamheid en verbeeldde zich eigenlijk dat de koning het hem schuldig was ter belooning van de diensten, die hij aan het rijk had bewezen.

Op zekeren dag bekreep hem de lust om eens eene wandeling te maken en de bosschen, de velden en de heiden weer te zien, waar hij zijne kinderjaren had doorgebracht. Niemand zou hem daarbij vergezellen, want hij vreesde, dat hem alsdan deze of gene oude man of oude vrouw zou ontmoeten, die hem als kind hadden gekend en hem herinneren zouden aan het beroep zijns vaders: Voor niemand, en allermint voor zijne vrouw en kinderen, wilde hij weten, dat hij de zoon was geweest van den ouden schaapherder Durer, die nu nevens zijn vrouw op een afgelegen hoekje van het kerkhof rustte van de zorgen en de verdrietelikheden des levens. Gelukkig voor hem dat hij wist, dat de predikant, die zich voor hem zooveel moeite had gegeven, ook reeds overleden was en dat de oude woning waarin zijne ouders geleefd hadden, niet meer bestond en door een nieuwe vervangen was.

Onbekommerd en met een hooge borst, hooger dan de beste kropduif kan maken, doorwandelde hij de bosschen en velden, tot hij eensklaps staan bleef voor eenige treurwilgen, die zoo dicht aaneen gegroeid waren dat zij bijna een ondoordringbaar prieel vormden.

Het was hetzelfde treurwilgen-prieel, waarin jaren en jaren geleden zijne ontmoeting had plaats gehad met Baron Werter, den man dien hij in zijn gekrenkten hoogmoed ondankbaar behandeld en zoo diep verne-

derd had. Ofschoon hij moeite deed het verledene uit zijn geheugen te wisschen, gelukte het hem toch niet, en levendiger dan ooit gingen de gebeurtenissen van dien tijd voor zijn geest voorbij, toen zijne moeder, bezorgd wegens de zieke koe, hem uitzond zijn vader te ontmoet te gaan, en hoe hij Baron Werter in dit priefel had aangetroffen, die hem een soort van examen had doen ondergaan.

Nieuwsgierig zijnde wilde hij het priefel ingaan, toen daaruit eensklaps een man te voorschijn trad. Het was een oud man, met lange sneeuw witte haren en op wiens vermagerde wangen men lezen kon, dat de tegenspoeden des levens voor hem vele waren geweest.

»Uwe Excellentie,» sprak de oude man hem aan, »veroorlove mij eene vraag.»

»Welke?»

»Hoe groot is de afstand van een schaapherdersstaf tot des konings paleis?»

»Zoo groot,» was het barsche antwoord, »als van de aarde tot de zon.»

De oude man kwam nog een paar stappen naderbij, en nu meende Zijne Excellentie hem te herkennen.

»Uwe Excellentie ziet nu zeker wie ik ben,» zeide de oude man. »Ik ben Baron Werter, de man, die er aan meegeholpen heeft, u groot te maken.»

Het bloed steeg in de wangen van den zoon des schaapherders. Het was de tweede maal, dat Baron Werter hem van schaamte deed blozen.

»Weet de vroegere schaapherderszoon niet meer wat er vroeger tusschen u en mij hier in dit priefel is gesproken?»

Zijne Excellentie wist dit zeer goed, maar hij wilde het niet weten en om van den lastigen vrager af te komen, antwoordde hij zoo norsch mogelijk:

»Neen.»

»Herinnert Uwe Excellentie zich dit niet meer?» vroeg hij andermaal.

»Neen,» was nogmaals het antwoord. »Ik herinner mij *niets* — *niets* meer en wil dat ook niet doen.»

Daarop wendde hij zich om en verliet zoo spoedig mogelijk het treurwilgen-priefel.

Hij wilde zich niets meer herinneren en alles uit zijn geheugen wisschen, wat hem vroegere gebeurtenissen voor den geest zouden kunnen brengen.

VI.

WAARIN ZIJNE EXCELLENTIE ZICH NOG SLECHTS DE ZIEKE KOE HERINNERT.

Er wordt in de wereld menigmaal een onbedachtzaam woord uitgesproken, dat men gaarne had willen terugtrekken. Maar als het eenmaal van de lippen is gevloeid en door anderen gehoord is, dan is het te laat en heeft het zijne dikwijls zeer onaangename gevolgen.

Ik herinner mij eens gelezen te hebben van een man, die er een aardigheid in vond telkens een rijmpje te maken op de eene of andere gebeurtenis. Op zekeren dag gaat hij met eenige heeren naar een weiland, om hun zijne mooie koeien te laten zien. Het was prachtig zomerweer; geen wolkje aan de lucht. Onder het wandelen komen zij aan een soort van greppel, die twee weilanden van elkander scheidde en waarvan een klein gedeelte bedekt was met zand, aarde, steenen en takken, zoodat men er over heen kon loopen. Onze rijmelaar stond op het punt dezen vonder over te gaan, toen hem weer de oude lust bekreep een rijmpje te maken, en zonder zich lang te bezinnen, zeide hij:

„Kom ik over dit vonder,
Versla mij Gods donder.”

De heeren, die hem gevolgd waren, schrikten toen zij deze goddelooze woorden hoorden, grepen hem bij den arm en trachtten hem te beletten over den vonder te gaan. Zij vonden zijn rijmpje te roekeloos en vreesden voor de gevolgen. Maar onze boer lachte hen uit en zei:

»Och, ik heb het maar voor de aardigheid gezegd en bloot om een rijmpje te maken.»

Hij liet zich niet weerhouden, betrad den vonder, maar nauwelijks was hij aan den

overkant, of hij zakte ineen en . . . . . was dood.

Gods donder had hem getroffen. God laat niet met zich spotten.

Even roekeloos was Zijne Excellentie geweest toen hij Baron Werter ten antwoord gaf: »Neen, ik herinner mij NIETS, niets meer en wil dit ook niet doen.»

Van dat oogenblik af had hij zijn GEHEUGEN VERLOREN.

Toen hij het treurwilgen-priëel verliet, sloeg hij den weg in naar zijn landgoed en de eerste die hem in de groote beukenlaan tegemoet trad, was zijne vrouw.

»Waarheen zoo haastig, Uwe Excellentie,» zeide zij glimlachend, gewoon zijnde hem bij zijn titel aan te spreken.

»Uwe Excellentie!» riep hij, haar verwonderd aanstarende. »Wie is hier Uwe Excellentie? Ik ben het niet, maar ik — hoop — het toch — den een of anderen dag te worden.»

Zijne vrouw werd getroffen door den toon waarop hij dit gezegd had. Hoe kwam hij er toe zich zoo uit te drukken? Was hij ongesteld geworden? Had hij koorts gekregen? Zij wist niet wat zij er van denken moest en . . . . . haar overviel vrees. Zij had wel eens gelezen of gehoord, dat iemand plotseeling zijn verstand had verloren. In haar vrees wilde zij hem bij den arm nemen en hem zachtjes voortleiden, maar hij rukte zich van haar los en liep de eene laan in en de andere uit, met eene gejaagdheid alsof een tijger hem op de hielen zat. Zijn hoofd hing op de borst; zijne oogen waren wijd geopend, alsof hij naar iets zocht en gedurig riep hij uit: »Waarom heeft de hemel mij in het gewaad van een schaapherder gestoken? Ben ik niet een schaapherder?»

Bij zijn huis komende zag hij daar een gezant van den Koning, die hem een brief wilde overreiken, en tot hem zeide:

»Uw Excellentie, het heeft Zijne Majesteit den Koning behaagd U te benoemen tot Staatsraad!»

»Wat Staatsraad!» riep hij op boezen toon uit. »Ik ben geen Staatsraad. Maar heb slechts geduld. Mijne bekwaamheden zijn zoo groot

dat ik het wel spoedig zal worden. Nu ben ik nog maar een arme schaapherdersjongen, maar zeg aan Zijne Majesteit, dat ik gisteren — gisteren — Wanneer was het ook weer?»

Hij drukte beide handen tegen zijn voorhoofd, als om zijne gedachten te verzamelen. Maar 't scheen hem niet te gelukken; althans als in koortsachtige opgewondenheid, riep hij uit:

»Staatsraad! Wat Staatsraad! Ga weg uit mijn oogen!»

Hij liet den gezant staan, rende hem voorbij en liep den tuin in. Daar trof hij zijn ouden tuinman aan, die bezig was bloemen te plukken.

»Wat een mooie tuin!» riep hij uit. »En wat een prachtige buitenplaats! Wien behoort dat alles?»

»Uwe Excellentie belieft te schertsen,» zeide de tuinman. »Uwe Excellentie weet immers zeer goed, dat die buitenplaats, deze tuin en al die goederen aan uw Excellentie behooren! Een geschenk van Zijne Majesteit den koning voor Uwe verdiensten!»

Zijne Excellentie begon hardop te lachen. »Behoort dat alles aan mij? Kom, man, je droomt! Wat zou een arme schaapherder met zulk een prachtige buitenplaats doen!»

»Dat weet ik niet,» antwoordde de tuinman, »maar Uwe Excellentie zal het wel weten, en ook voor wien de bloemen zijn, die ik pluk.»

»Voor wien zijn ze?»

»Voor uw zoontje, dat heden verjaart.»

»Voor mijn zoontje? Heb ik een zoontje? Neen, ik heb geen zoontje. Ik heb immers geen vrouw en geen kinderen. Ik heb niets dan schapen, die ik naar de hei moet brengen . . . Wacht eens! Daar valt mij iets in! Moet ik niet vader roepen om bij de zieke koe te komen?»

Hij was van het heen en weer rennen zoo moe geworden, dat hij zich op een hoop zand liet neervallen en bitterlijk begon te schreien.

Zijne vrouw en kinderen waren hem nagegelopen, streelden zijne wangen, gaven hem de teederste namen, maar hij kende noch

vrouw, noch kinderen en begon te grijnzen, toen zijn oudste zoontje hem toeriep: »lieve vader! kom, ga met ons mee naar huis.»

Zijne vrouw sloeg haar arm om zijn hals; de kinderen hielden hem bij de hand vast, richtten hem op, en zachtjes aan gelukte het hun hem naar huis te geleiden, waar hij zich op een rustbank kon uitstrekken. De dokter wachtte hem op, maar toen hij hem onderzocht, moest hij aan de bedroefde vrouw mededeelen, dat Zijne Excellentie het verstand en het geheugen verloren had.

Moeilijke, droevige dagen bracht zijn gezin nu met hem door. Hij gedroeg zich als iemand die van den duivel bezeten was en sloeg alles kort en klein wat zich in zijne nabijheid bevond. Hij werd zorgvuldig bewaakt, maar in weerwil van alle pogingen, die men aanwendde, om hem tot kalmte te

brengen, wist hij toch op zekeren dag aan zijne bewakers te ontsnappen, spoedde zich naar buiten, liep door velden en heiden en . . . eensklaps bleef hij staan voor . . . het treurwilgen-priëel.

Hij wilde er binnengaan, maar daar trad Baron Werter hem tegemoet.

»Jan Durer,» zeide deze, »Zijne Majesteit de Koning kan geen Staatsraad, geen Excellentie in zijn dienst gebruiken, die zijn verstand en zijn geheugen verloren heeft.»

Jan Durer zag den Baron aan en . . . als van den donder getroffen, viel hij dood ter aarde.

Dat was het einde van een man, die groote gaven van God had ontvangen, maar weigerde dit te erkennen, en wiens ondbaarheid voor u een waarschuwend voorbeeld zal zijn.

HONDENGESCHIEDENISJES.

Laat mij u iets van honden vertellen.

Het was winter. Wel mooi weer, maar verbazend koud, zóó koud, dat de musschen, die anders stil ingedoken op het dak zaten, thans heen en weer vlogen, om niet te bevriezen, wetende dat zij door beweging de koude van zich af konden houden. Zóó koud, dat de groote rivier dik, heel dik toegevroren was, lange ijskegels aan de vensters hingen, en menig mensch, die dunnetjes in de kleëren stak en van binnen niet te veel te verteren had, bibberende langs den weg ging.

In die strenge koude ging de heer Z. met zijne vrouw een wandeling maken buiten de stad, naar een groot bosch. Zij hadden weinig te lijden van de koude en zaten warm en wel in de kleëren. Onderweg spraken zij samen over de preek, die zij gisteren gehoord hadden, namelijk de gelijkenis of de geschiedenis van den barmhartigen Samariitaan.

Zij kwamen in het bosch. Geen mensch was er te zien, maar op eens zagen zij een hond, die op hen toeliep, aan de japon van de dame snuffelde, tegen haar opsprong,

haar vervolgens onrustig aankeek en haar toen bij den zoom van die japon begon te trekken.

Dit was zoo onverwacht en zóó snel geschied dat de dame, die niets bang voor honden was, wel een weinig verschrikt was geworden over dit zonderlinge gedrag van den hond. 't Was een hond, dien zij in 't geheel niet kende en dien haar man ook nooit gezien had. 't Leek wel de hond te zijn van een herder, geen mooi soort, maar met een verstandigen blik in zijne oogen.

Mijnheer Z. vond dit snuffelen van den hond lastig en wilde hem weggagen. De hond hield zich echter aan de japon vast, en toen mijnheer hem nogmaals dreigde, liet hij de dame los, liep een paar schreden terug en bleef daar staan, onafgewend de oogen op de dame houdende. Nu wilde zij met haren man hunne wandeling voortzetten en sloeg een zijpad in, maar opeens kwam de hond weer aan, greep de dame opnieuw bij haar japon en keek haar aan, alsof hij wilde zeggen: »volg mij; gij kunt een natuurgenoet van mij een dienst bewijzen.»